אגרות הראי"ה - כרך ג' - אגרת תתקנג

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י' ניסן (תרע"ט) - לונדון
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

הרב קוק עמוס בתביעות מעשיות ולימודיות שאינן לפי נטייתו הפנימית. המשכת קדושת הזמן לימי החול באה מההכרה ש'הקודש העליון חבוי הוא בכל'. 'תוכן החול איננו כי אם מסוה המסתיר', והקודש בא במועדו ומסיר את הצעיף. בליל הסדר 'מלאי גאולה מלאי חרות עליונה', וחרותנו משחררת את רוח כל היקום; 'נצחנו והננו מנצחים את כל'. יחידי הסגולה העוסקים בתורה הם הצינורות שדרכם שואבת נשמת האומה מ'נחל היוצא מבית ה''. 'ומלאכת שמים זו בידינו היא מסורה'.

עיקרי הדברים

- הקודש חבוי בכל.
- החול כמסוה.
- חירות ליל הסדר.
- יחידי הסגולה כצינורות.

נוסח האגרת

ב"ה[1], י' ניסן, לונדון.

שמחתנו היום במכתבך הנחמד ובמכתבים הרצופים, תה"ל[2] על חסדו ואמיתו ובטובו יוסיף עמנו לטובה ויחננו לבא לארץ חמדה ברב עוז ושלו'[3], ברוב רחמיו אשר לא תמו עדי עד.

אם לא הייתי כ"כ[4] מעומס בטרדות ותביעות מעשיות, ובייחוד לימודיות מעשיות, שהסביבה תובעתם בטבעה, ואני איני יכול וגם איני חפץ להשתמט מזה, אע"פ[5] שמעמסה זו היא שלא כנטיתי הפנימית בתביעתי הרוחנית המופשטה, הייתי חפץ לכתוב לך אריכות דברי חפץ ממשאות נפש לפי תכונת הזמן והכשרת הרוח לחג הקדוש ונהדר זמן חרותנו הבעל"ט[6], אבל התכנים המוגבלים דוחקים לפעמים גם להסחת הדעת מהמושגים החביבים, שכל בהם עוז רוחנו ונעימת חדות נשמתנו. המחשבה הכללית ע"ד[7] התפשטותם של הרגשות הנאצלים של קדושת הזמן מחוץ לזמנם, כהמשכת קדושת שבת בימי המעשה, היא צריכה תמיד לבוא מההכרה הפנימית שהקודש העליון חבוי הוא בכל. האידיאליות האלהית חיה היא במילואה בכל פינה ונקודה של חיים זמן ומקום ומקוריהם ותולדותיהם לאין תכלית בגודל ובקוטן. תוכן החול איננו כי אם מסוה המסתיר, הפועל תעלומה על כל זהרי האורה של החיים הנחמדים והחביבים, שבנועם ד' המה מפכים והולכים במלא עולמים במלא נשמות ובמלא חיינו פנימה. הקודש בא במועדו ומסיר את הצעיף, מגלה את פני הלוט, והאורה הקדושה בכל חמודותיה, הנה נראה, מלבבת היא אותנו בנעימות שיחיה, מרוה אותנו נחת משוד

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 תה"ל - תהלה לא-ל
3 ושלו' - ושלום
4 כ"כ - כל כך
5 אע"פ - אף על פי
6 הבעל"ט - הבא עלינו לטובה
7 ע"ד - על דבר

תענוגיה, והננו מתענגים על ד' ועל טובו, ולבבנו מתמלא רום ועדן ברווי תענוגים, "אז תתענג על ד'", ובאים אנו מרוב שקיקת חדות דודים להשתעשע במצוותיו אשר אהבנו אהבת נפש לעולמים, אשר אהבנו סלה ממקור נשמותינו מראש צורים ועד אחרית כל ימי עולמים ודורי דורים, אשר אהבנו בחמדת כל לבב, מתוך הכרת עוז מלאה, לבבית, נשמתית, טבעית, שכלית ומזגית "אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו".

ובליל התקדש חג והננו מלאי גאולה מלאי חרות עליונה, וחרותנו משחררת את רוחנו ורוח כל היקום, מגלה את האושר הצפת בנו פנימה, כי רוח אל חי העולמים בנו חי, "בקרבך קדוש", והחיים כולם באים במעמדם ורוחנו רואה את יקרת ערכם, את גודל שיווים ואת רוממות תשוקת תקותם, אשר תבוא בטח, בטחו בד' עדי עד כי ביה ד' צור עולמים. ומתוך מקרא הקודש אשר לחג הקדוש הננו עומדים על המצפה ונחזה את רוח החרות ההולך ונגאל, העולה במעלותיו מתוך כל עוצמת הסיבוכים, ומתוך המאפליות נראה נהורים, ונפשנו תגיל בד' תשיש בישועתו וכל עצמותינו תאמרנה ד' מי כמוך, וגאולתנו גאולת עולמים היא, חודרת היא בכל מרומים ובכל מעמקים, רעיוננו העליון, הרחב מכל מרחבי מרומים, שכבלי העבדות של הגות רוח בן אדם תולעה וחכמותיו הזעירות חפצים הם בני אדם, מלכי ארץ והמון לאומים, לאסור אותו בהם, מראהו בימי חג חרותנו, וביותר בכל גודל בלילה הזה, בשעה שמצה ומרור מונחים לפניך, את חרותו המוחלטה. נצחנו והננו מנצחים את כל, וההוד והנצח עמנו לנצח עוד עדי עד, שרינו עם אלהים ועם אנשים ויכלנו, והננו עדים חיים וקיימים, שחיה בעולם נשמת עם כזאת שאין קצה לתעלומותיה, שטללי כל אורות עדנים היותר עליונים מרוים הם אותה ולרגעים ישקוה.

ויחידי הסגולה, העוסקים בתורת ד' ודבקים באהבת נצח במצוותיו, המלאות לרויה עדני עדנים משמי שמי קדם, הם הם הצנורות, אשר על ידם תשוקה נשמת הגוי כולו מפלגי קדשי קדשים אלה היוצאים מנחל היוצא מבית ד', המרוה את כל החיים, שעתיד הוא להשקות גם את נחל השיטים ולהעלות גם עליו כל עץ נחמד וכל עלה תעלה ותרופה.

ומלאכת שמים זו בידינו היא מסורה, מה מאד תעלוזנה כליותנו, מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו, אשרי העם שככה לו, אשרי העם שד' אלהיו, וגדולה היא ערובתנו, שאור חדש הולך ומאיר מתוך מחשכים ופליאות עולמים עתידות להופיע, בתוך מסיבות החיים וממעל להן וגם במעמקי מחשכיהם, רוח טוהר רוח קודש מלא תעצומה יופיע בכנסת ישראל, וצמאון חי מלא גבורה והוד לשוב אל משם אהלנו, לבחור את נחלתנו את גאון יעקב אשר אהבנו סלה, ברוח מלא אור ד' ומטרת גבורת קודש, בזרע אדם וזרע בהמה גם יחד, יוסיף לפעם בכפלי כחות כבירים במהרה בימינו, אמן כה יאמר ד' המדבר טוב על ישראל מתוך מחשבותיו המלאות שלו'[8] וברכה לכל יצוריו. מפסיקים אותי ענינים שונים. וצור עולמים ב"ה ידריכנו במעגלי צדק, בנתיב מצוותיו ואורות תורתו, יראתו ואהבתו, ויראנו בידידי ידידות משכנות דבירו. והי'[9] זה שלו' רב ועתרת ברכה וכל טוב וחיים לאוי"ט[10] כנפשך האהובה ונפש אביך מברכך באהבה,

הק' אברהם יצחק הכהן קוק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

8 שלו' - שלום

9 והי' - והיה

10 לאוי"ט - לאורך ימים טובים